

-Tizenötödik oldalon a hármaskör feladat a házi! – hangzotta a kijelentés a kolompoló csengővel egyszerre, melyet zörgés, padnyikorgás követett. Márta hátat fordított az osztálynak és felvéste a két számot a zöld táblára. A krétát óvatosan letette a szivacs mellé és kezét összeütötte vagy kétszer. A krétapór csak úgy repült róla.

A gyerekek hirtelen zsidongásától alig hallatszott a kézcsattanás, elnyomta a táskacibzárak hangja, az ételes zacskók zörgése. A folyosó hangja összevegyült a zajos osztályéval, ahogy kiszaladt az első gyerek.

A székre akasztott táskából kiemelte a tanító néni is a tízóraját és elindult kifelé. A zajosabb fiukból már mindegyik kiment az udvarra, csak három „primadonna” kuncogott és haladtak lassan az ajtó felé. Kezükből hatalmas szendvics ékeskedett, hisz nagyszünetre csengettek ki. Húsz perc! Ezt minden gyerek nagyon imádta. Főleg Márta harmadik osztályosai, akik nagytöbbségben fiúk voltak.

Kati a hátsó padban ült egyedül, lába félig kint volt és nézte a tanító nénit.

-Na gyere. Mi is kimegyünk egy kicsit a friss levegőre. –nyújtotta karját az üldögélő kislány felé.

Kati kicsusszant a padból olyan szépen, hogy az észre sem vette, majd puha léptekkel, lesütött szemmel haladt el a tanító néni mellett. Ruhája kopottas sötétszínű volt és füst szagú. Rövid, fiúsrá nyírt barna haja néhol kócosan, fénytelenül ágaskodott felfelé. Inkább oldalgott, mint ment kifelé a folyósóra. Kezét húzta végig a falon, mintha biztonságot keresne benne, majd mielőtt elkanyarodott volna visszanezett. Márta lassú léptekkel fogyasztotta a folyosót szendvicsét bontogatva. Tekintetük összeakadt. Szomorúság áradt a kislányéból. Két felhúzott válla között kapaszkodó feje, hideg szeme, egész lénye más volt, mint a többi gyereké.

Kati eltűnt. Márta hirtelen arra gondolt, ismét kiselőadást fog tartani az egymással való játszás miatt, hisz mindenki „egyforma”. „-De Kati cigány!” – hallotta még mindig Zoltán szúrós megjegyzését.

A sötét, motorina szagú folyosóról Márta is kiért az udvarra. A kijárat ajtóba majdnem beszorultak egy elsőssel, aki rohant vissza az osztálytermébe az enivalójáért.

-Lassabban, hé! Beszakad az ajtó! – szólt a megszeppent kisfiú után, aki nem, mert felnézni, csak rohant a lépcső felé.

A nagy, barna, kétszárnyas ajtó előtt, vas lábtörlő feküdt. Ahányszor ráléptek, annyiszor zördült fel, így hát már megszokottá vált a szünet zajában.

Az L alakú iskolaépület unottan ácsorgott a domb lábánál, egyik szemével az utcát figyelte, másikkal pedig az örökmozgó gyerekeket. Büszkeségét, mely feladatából fakadt, megosztotta a dombos udvarral, mely szintén alázatosan tűrte a sok apró láb csiklandozását. A kerítésen túl, nyugodt, zöld természet tátotta a száját, csodálkozva az étellel teli, zajos udvaron.

Márta kilépett az iskola árnyékából a napfényre. Szeptember vége felé járt az idő, a meleg minden perce drágának tűnt. A vénasszonyok nyara még több derűt adott a gyermekeknek a jókedvéhez. Hangos kiáltások kergették egymást az alsós gyerekek engedélyével, bele-bele ütközve néhol egy-egy beszélgető csoportba. A labda után szaladó fiúk elfelejtették éhségüket, a lányok némelyike is szívesebben ugrándozott. A két zöldre festett pad tele volt szendvicsekkel, almával, akik előre élvezték a vitát, amit órán fognak okozni. A negyedik lány némelyike füzetet szorongatott a kezében, de tanulás helyett egymást ijesztgették a felelés nehézségével.

Márta falatozott és figyelte a zsidongást. Az épület sarkában kapaszkodó csatorna mögött észrevette Katit, amint őt nézi. Öt-hat méter távolság volt köztük, Márta mégis érezte a gyermek sóvárgó kívánságát az ételle után.

„Ismét nem csomagoltak neki!” – mérgeződött magában és megszokásból odaintette a gyereket. Kati mintha erre várt volna, elindult feléje. Szeme sarkából jobbra, balra tekintgetett, mintha félne valakitől. Oldalazó járása mégjobban előhozta Mártából a sajnálatot.

-Tessék! –nyomott a kezébe egy papírpénzt.

-Szaladj és vegyél három kiflit magadnak.

Elérte és megsimogatta a lány fejét. A gyerek nem nézett rá, csak elindult a kapu felé. Olyan lassan haladt, mintha súlyokat cipelne a lábán. Ezért Márta utána lépett, megelőzte és a két órt álló diák között, kinyitotta a kaput Kati előtt. A gyerek kilépett rajta és visszanézett. Márta akaratlanul megtolta egy picit, a vállát:

-Siess! Megvárlak!

A lányka csak állt, fejét lesütve és nem mozdult.

-Na, mi baj van? – hajolt közelebb hozzá.

Válasz helyett a gyerek előrenézett, a bolt irányába, de még mindig nem moccant.

-Ha valami mást szeretnél, azt is vehetsz!- oldotta meg a helyzetet Márta, azzal visszalépett a kapu mögé. Kati megvárta, amíg becsukódik a kapu, még állt pár másodpercig, aztán elindult.

-Szaladj? – fordult az órködő diák felé Márta. Az ór segítőkészen felugrott a kerítés beton részére és kihajolt fölötte.

-Igen. De mind néz hátrafelé!

Márta nem értette. Már második hete, hogy ad kiflire valót Katinak minden nagyszünetben és elküldi vele a boltba, de ilyet még egyszer sem tett! Sajnálta, hogy soha nincs ennivalója a gyerekeknek, ugyan akkor azt is megértette, miért fogy el a kifli, mire visszaér az iskolába. Csak első nap látta boldogan majszolni!

„Az éhség vagy a félelem, nehogy elvegyék tőle? Mindegy, a lényeg hogy jóllakjon! Kitudja mikor és mit esznek otthon! Arról sohasem beszél!” Morfondírozott Márta.

Visszaidézte a gyerek tekintetét: nagyon furcsa volt. Tele félelemmel. „Talán nem mer mást kérni a boltban?”

Mintha valaki tolt volna egyet Mártán, kilépett a kapun és sietősen elindult az üzlet felé. Az úton sok volt a járókelő, szinte mindenki ráköszönt. A buszmegállóban várakozó utasok tekintetét a hátán érezte, hát gyorsított. Az út túloldalán sárga csikkal díszített beton híd karzata odavonzotta a szemét. Egy kopott ruhás nőre figyelt fel, aki rángatta karjánál fogva gyerekeit. Léptein gyorsított, már nem sok választotta el tőlük, amikor a gyerekekben felismerte Katit. Hirtelen megtorpant. Akaratlanul is behúzódott az épület oldalához. Figyelt: a gyereket elengedte az anya, az odanyújtott valamit, azzal megfordult és rohant is át az úttesten, vissza az iskola felé. Márta földbe gyökerezett lábbal állt. Döbbenetét a leleskedés szégyene váltotta fel. Ijedtében befordult a kisajtón, ami a háta mögött pihent a falba mélyedve. Beugrott rajta és becsukta zörögve az üveges. A kis sötét boltot lámpák világították meg és a sok óra kattogásától kedves nyugalommal volt tele. Szíve dörömbölését eltompították az ingák hangjai. Hálás volt ezért. Mintha másvilágba csöppent volna.

-Jó napot kisasszony. Talán megkergették? – jött a hang, de ember sehol.

Márta körülnézett. A szemét összehúzza a sok lámpafénytől, kereste a hang tulajdonosát. A pult mögött pillantotta meg a görbe hátú, kopaszodó óramestert, aki a hatalmas lámpa előtt ülve alig látszott ki az üveges asztal mögül. Az orrán a szemüveg majdnem lecsúszott, homlokát ráncolva figyelte a vendéget.

-Bo.. bocsánat. Eltévesztettem az ajtót. – makogta Márta

-Elnézést. Viszont látásra. – hátrálva, tapogatózó keze megtalálta a kilincset, amit azon nyomba lenyomott és kifordult az utcára. Tekintete a hídra esett, ahonnan éppen akkor fordult le a Kati édesanyja. Márta gondolkodás nélkül elindult utána. Lépteit futásra szorította. De a hatalmas parkban eltűnt szeme elől az asszony. Átszaladt az úton és belépett a fák közé. Padon diákok hangoskodtak, előbbre kalapos bácsi és talán a felesége beszélgetett, lábukkal csomagjukat támasztva.

„Buszra várnak.” Tudatosult Mártában, de már haladt is el előttük. Hiába kereste szemével az apró asszonyt, sehol nem látta. Mintha a föld nyelte volna el.

Bosszúsan fordult vissza, a zebráig meg sem állva. Autó pöfögött el előtte, hát kénytelen volt megállni. Tekintete átszaladt az út túloldalára, fel a lépcsőn, egészen a szembe lévő vendéglő ajtajáig. Egy nőt látott belépni rajta. Felismerte. Nagyon dobban a szíve. Átszaladt az útesten, kettesével lépdelve a lépcsőn, benyitott a vendéglő folyosójára. Rögtön balra ajtó tátongott, füstöt okádva a teremből, mely mögötte húzódott. Márta belépett. A nagy ablakok sötétítője kéken ásítottak; a székek fémes hidegségükkel, mint egy-egy kupac unalom ülték körül az asztalokat. A pult mögött tükrös polc, tele üvegekkel. Ezek színesítették a termet és mint éjszakában a csillogás állt, kezében pohárral és üveggel a pincérnő. Szőke, kontyba fogott haja ápoltságot sugallt. Szeme, szája festve volt, fehér inge és fekete mellénye dekoratív nőiességet árasztott. A magas pult előtt két hosszúlábú szék egyikén ott ült a kis szürke nő, kezében pohár, tele itallal. Hátát nekitámasztotta a falnak. Könyöke a pulton nyugodott. Nem nézett Mártára, csak meredt maga elé.

A füstös levegő megmozdult, valahol ajtó csapódott. E hangtól Mártának mintha kikristályosodott volna az elmúlt tízperc eseménye: a Kati kezébe adott pénztől az anya kezében lévő pohárig minden. De minden!

Márta csak állt. A környezete savanyúan lengte körül, ügyet sem vetve rá és a kattogó gondolataira.

A tehetetlenséget, mely bosszúságával vitázott otthagya és visszaindult az iskolába.

Az utca zaja idegennek tűnt, az emberek köszönésére automatikusan bólintott. Lábai vitték az ismert úton és ahogy befordult az elcsendesedett iskolaudvarra, mellé szegődött a „lehetetlenség”. Belekarolva bevezette az osztályterembe.

*

-A tegnap feladott házi feladathoz nyissátok ki a füzeteket és hagyjátok a padon! – emelte fel a hangját a tanító néni, versenyezve ismét a csengő csilingelésével.

A nagyszünet újra elkezdődött.

-Kati, gyere csak ide! –intett újjávall hívogatóan a legutolsó pad felé.

Az osztály kiürült mire a lány a katedrához ért. Márta füzetet javított. A gyerekek csak állt előtte és nem nézett rá.

Márta lassú mozdulattal letette a tollat, benyúlt az asztalon fekvő táskájába és kihúzott két kockás szalvétába csomagolt szendvicset.

-Tessék. Neked is készítettem egyet. Kostöld meg a kedvenc tízórait!

A zaj bújócskát játszott. A nyitott ablakok és ajtó között a folyosót és az udvart körülszaladta. A szellő is bemerészkedett nesztelenül az ablakon. Megállt. Az utolsó padban egy gyerek kenyeret majsolt, az asztalnál egy felnőtt szintén, aki közben betűket írt, vonalakat húzott a fehér papírlapra. Néha felnézett a gyerekekre. Pillantásuk találkozott. Mosoly bujkált a felnőtt szája szélén és megelégedettség áradt belőle.

A szellő nem akarta zavarni őket, hát amilyen csendben érkezett úgy távozott is felpattanva a nap mosolygó

kerekére.